

JĘZYK POLSKI

KLASA III

WYMAGANIA EDUKACYJNE 2017/18

Program nauczania języka polskiego realizowany w ujęciu historycznoliterackim z uwzględnieniem kontynuacji i nawiązań obejmuje następujące epoki: Młoda Polska i dwudziestolecie międzywojenne.

1. Młoda Polska:

- Prądy, kierunki, style epoki
- Poezja Młodej Polski: wybrane wiersze Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Jana Kasprowicza i Leopolda Staffa.
- Stanisław Wyspiański – *Wesele**
- Władysław Stanisław Reymont – *Chłopi* t. I *Jesień*
- Joseph Conrad – *Jądro ciemności*

2. Dwudziestolecie międzywojenne:

- Ugrupowania poetyckie, ich programy, przedstawiciele
- Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Julian Przyboś – wybrane wiersze
- Stefan Żeromski – *Przedwiośnie*
- Jarosław Iwaszkiewicz – *Panny z Wilka*
- Bruno Schulz – opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe**
- Franz Kafka – *Proces*
- Witold Gombrowicz – *Ferdydurke**

Zagadnienia językowe:

- zapożyczenia we współczesnej polszczyźnie
- język jako system znaków
- zróżnicowanie terytorialne polszczyzny
- język oficjalny i potoczny
- cechy języka i stylu utworów młodopolskich
- groteska jako kategoria estetyczna
- cechy języka i stylu utworów dwudziestolecia międzywojennego

Formy wypowiedzi doskonalone w czteroletnim cyklu nauczania:

Streszczenie, notatka, plan, konspekt, referat, recenzja, charakterystyka bohatera, rozprawka, interpretacja wiersza lub innego tekstu kultury, interpretacja porównawcza, wypowiedź ustna na zadany temat.

Umiejętności doskonalone w czteroletnim cyklu nauczania:

Rozumienie czytanego tekstu literackiego, popularnonaukowego, naukowego, publicystycznego; uczestniczenie w dyskusji, argumentowanie własnego stanowiska.

Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne

ocena dopuszczająca

Uczeń:

- zna ramy czasowe omawianych epok
- potrafi przyporządkować utwory do odpowiednich autorów i epok oraz autorów do epok, prądów i ugrupowań
- określa gatunki omawianych utworów
- rozpoznaje najistotniejsze środki stylistyczne utworów omawianych epok
- objaśnia pojęcia związane z kulturą epoki
- zna idee epoki
- wskazuje cechy prądów epoki
- określa główne wątki omawianych utworów oraz poruszane w utworze problemy
- charakteryzuje bohaterów omawianych utworów
- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy
- sporządza notatki
- przekazuje efekty swojej pracy na lekcjach i w domu w komunikatywny sposób.

ocena dostateczna

Tak jak na dopuszczającą oraz

uczeń:

- wykazuje się znajomością utworu oznaczonego gwiazdką
- wskazuje podstawowe cechy gatunkowe omawianych utworów
- wiąże fakty literackie z odpowiednimi wydarzeniami historycznymi
- wskazuje związki omawianych epok z wcześniejszymi
- wskazuje motywy literackie i ich funkcje w utworze
- rozumie funkcje kreacji bohatera w utworze
- charakteryzuje prądy artystyczne, hasła programowe oraz idee poszczególnych epok, odwołując się do omawianych utworów
- charakteryzuje wizję świata i człowieka, odwołując się do omawianych utworów
- potrafi omówić tematykę i problematykę poznanych na lekcjach utworów
- wskazuje charakterystyczne cechy języka i stylu utworów literackich omawianych epok
- rozpoznaje stylizację i określa jej funkcje w utworze
- rozpoznaje tragizm, komizm, ironię i groteskę (w zależności od omawianych dzieł)
- podejmuje samodzielne próby interpretacji utworów lirycznych i pisania rozprawki
- formułuje tezę, odróżnia argumenty od przykładów (dowodów)
- podejmuje próby włączania się do dyskusji.

ocena dobra

Tak jak na ocenę dostateczną oraz

uczeń:

- wykazuje się znajomością utworu oznaczonego gwiazdką i innych omawianych na lekcjach dzieł literackich
- wskazuje związki omawianych dzieł literackich z wydarzeniami historycznymi, biografią autora, kulturą i sztuką oraz filozofią epoki

- porównuje kreacje bohaterów oraz wizje świata i człowieka, odwołując się do utworów literackich
- ocenia bohaterów literackich, uwzględniając kwestie psychologiczne, moralne społeczne i inne (w zależności od problematyki omawianego utworu)
- charakteryzuje typowe dla danej epoki koncepcje artysty i zadań sztuki, odwołując się do utworów literackich
- tworzy własne teksty w formie ustnej i pisemnej na określony temat, stosując obowiązujące zasady, np. rozprawkę, recenzję
- analizuje i interpretuje typowe dla danego autora lub prądu utwory
- rozumie związek kompozycji i języka utworu z jego problematyką
- omawia poznane na lekcjach zagadnienia językowe.

ocena bardzo dobra

Tak jak na ocenę dobrą oraz

uczeń:

- wykazuje się opanowaniem na pamięć wskazanych utworów i fragmentów utworów; posługuje się cytatami,
- przedstawia ewolucję bohatera literackiego gatunków literackich, odwołując się do tekstów
- rozpoznaje sposób i funkcję nawiązań w dziele (literackim i sztukach wizualnych) do tradycji
- porównuje dzieła literackie
- rozumie istotę adaptacji i korespondencji sztuk
- samodzielnie analizuje i interpretuje utwory literackie; tworzy teksty dotyczące analizy i interpretacji dzieła oraz analizy i interpretacji porównawczej
- posługuje się terminologią historyczną- i teoretycznoliteracką
- rozpoznaje przenośne znaczenie dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne)
- interpretuje dzieła z innych dziedzin sztuki, wykazując się znajomością specyfiki języka
- odwołuje się do opinii znawców sztuki (historyków literatury, krytyków lub filozofów) dla uzasadnienia własnego stanowiska
- potrafi samodzielnie gromadzić materiał, porządkować go i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych lub w pisaniu referatu
- dokonuje syntezy twórczości literackiej (epoki, autora)
- wykorzystuje wiedzę z nauki o języku do omawiania i oceny zjawisk językowych dawnej i współczesnej polszczyzny.

Ocena celująca

Tak jak na ocenę bardzo dobrą oraz

uczeń:

- prezentuje wiedzę spoza programu (samodzielnie zdobytą) i funkcjonalnie ją wykorzystuje
- stawia hipotezy badawcze
- w interpretacji utwory odwołuje się do różnorodnych kontekstów
- prezentuje indywidualne przemyślenia (interpretacje) związane z odbiorem dzieł sztuki (w tym: literatury)

W ocenie osiągnięć szkolnych ucznia będą brane pod uwagę dodatkowe kryteria:

- odpowiedzi ustne sprawdzające opanowanie wiedzy i przygotowanie do lekcji
- umiejętność korzystania z podręcznika i tekstu lektury
- aktywność na lekcji
- testy sprawdzające wiadomości i znajomość lektur
- pisemne prace klasowe i domowe na tematy otwarte
- samodzielnie opracowany materiał, np. referat, zebrane informacje na zadany temat, wygłaszanie tekstu z pamięci
- systematyczność sporządzanych notatek.

Zapoznałam(lem) się z wymaganiami edukacyjnymi: